

'Kontrolisani' Haos Na Kosovu

Author: [Gordana Igric](#)

Ujedinjene Nacije stavile su svoj potpis na sporazum o privremenoj
Rugova.

Pise: Gordana Igric iz Pristine

Policajac Ujedinjenih nacija, Amerikanac, besno udara po autu, zaglavljenom

u koloni vozila sto blokiraju raskrsnicu u centru Pristine. Jos jedan

bespomocan pokusaj da se uvede red u saobracjani haos. Ovo je grad u kome

nema ulicnog osvetljenja, policije, sudija ili bilo kakvog reda i zakona

osim samokontrole gradjana koji pate od postratne traume.

Proslo je sest meseci od kako je srusen anti-albanski sistem apartheidja koji

je jugoslovenski predsednik Slobodan Milosevic nametnuo stanovnistvu Kosova.

Toliko je meseci bilo potrebno da nekih 50 hiljada vojnika KFOR-a i 1800

pripadnika policije UN, pod upravom Visokog predstavnika UN, Bernarda

Kouchnera, udje u ovu bivsu srpsku pokrajinu.

UNMIK policajac jos jednom udara po autu, ovog puta pesnicom po haubi.

Mladi Albanac ljutito izlazi iz kola i ljutito se obraca policajcu na

perfektnom engleskom jeziku: "Uradi to jos jednom i ja cu te ubiti."

"Pa, sta ja uopste radim u ovoj ludoj zemlji", gundja Amerikanac.

"To isto se i ja pitam", odgovara Albanac.

Konacno, kondukter iskace iz autobusa koji se nalazi usred saobracajne

guzve, staje na raskrsnicu i pocinje da "pravi red".

Novinari na Kosovu ispunjavaju novinske stupce izvestajima da je sef misije

UN na Kosovu, Bernard Kouchner, odlucio da zaposli jos cetiri stotine novih

sudija i tuzilaca u naporu da zaustavi narastajuci haos, nasilje i

kriminal.

Tri albanske politicke vodje su potpisale sporazum sa UNMIK 13.decembra o

privremenom rukovodjenju pokrajinom. Ova trojica, Hashim Thaci, vodja

Narodne demokratske partije Kosova (PPDK), Ibrahim Rugova, lider

Demokratske lige Kosova (LDK) i Rexhep Qosja, voda Ujedinjenog demokratskog

pokreta (LDB) naimenovana su na polozaje novouspostavljene udružene prelazne

vladajuće strukture.

Srpsko rukovodstvo pokrajine odbacilo je ovaj sporazum. Srbi su ga nazvali

jos jednim korakom ka nezavisnom Kosovu, u kojem ce vlasti imati isključivo

Albanci.

Osvetnicko i sistematsko nasilje koje se sprovodi protiv Srba je ocigledno i

dobro dokumentovano. Oni Srbi koji su se ususili da ostanu na Kosovu imaju

za licne telohranitelje KFOR vojnike kad god se usude da izadju do

prodavnice ili udahnu svez vazduh.

Medjutim, malo se pise o tome sta se dogadja Albancima sa Albancima u ovom posleratnom vakumu.

"Ni u vreme Milosevica nisam morao da pratim svoje dete do skole", kaze ogorceno A.M. "A sada to moram ".

A.M. ne zali za Milosevicem. Samo zeli da kaze da jos uvek nije bezbedno biti Albanac na Kosovu. Skolska dvorista puna su roditelja koji dezuraju jer se plase da ce im deca biti kidnapovana.

Niko ne izlazi na ulice po noci. Ne postoji bezbednost imovine. Muharem S.

kaze da je njegov prijatelj otisao u Skoplje na dva dana i po povratku zatekao opljackanu kucu. On je pokusao da prijavi pljacku UNMIK, gde je posle visecasovnog uzaludnog ispitivanja odustao da trazi pravdu.

Bande razbojnika sa crnim maskama na licu pojavile su se u selima u okolini Drenice, Peci i Maliseva.

Kosovski Albanci organizuju nocne straze u selu blizu Pristine. U stambenim zgradama stanari razmisljaju da organizuju sopstveni sistem zastite da bi se odbranili od razbojnika za koje veruju da dolaze iz Albanije.

Kosovski Albanci optuzuju Albance iz Albanije i ozloglasenu albansku mafiju

za kriminal. Zatim, Milosevicevu obavestajnu sluzbu, za koju se misli da je jos uvek aktivna na Kosovu. Ali, najvise se smatraju krivim predstavnici medjunarodne zajednice. Misljenje A.M. da "napolju neko ima koristi od haosa na Kosovu" se moze cesto cuti.

U ovoj haoticnoj atmosferi pojavljuju se na politickoj sceni oruzane grupe "boraca za pravdu".

Grupa samozvanih "Narodnih Orlova" iz regiona Llap, pojavila se prosle nedelje u javnosti. Grupa kaze da se bavi hapsenjem, saslusavanjem i likvidiranjem kriminalaca. Jedno osumljiceno lice koje su "Narodni Orlovi" uhvatili priznalo je (a, ko ne bi) da je pocinilo 42 krivicna dela, ukljucujuci kidnapovanje. Covek je osudjen na smrt.

Jos se ne zna ko stoji iza Orlova.

Pristinski dnevni list "Koha Ditore" nedavno je dobio faks od samozvane "Nacionalne obavestajne sluzbe". Opet se ne zna ko je iza ove organizacije.

Jos jedna grupa koja se zove "Nova OVK" pojavljuje se po selima Kosova. Ko podrzava ovu grupu takodje predstavlja misteriju.

MMK, akronim kosovske Velike mafije, pojavljuje se na zidovima nekih zgrada po selima. Pretpostavlja se da su ove snage odgovor novoformiranim jedinicama Kosovskog korpusa (TMK).

Pod kontrolom međunarodne zajednice, Oslobođilacka vojska Kosova (OVK ili UCK) je praktično transformisana u TMK, nenaoružanu organizaciju koja je još u nastajanju. Međunarodna zajednica predviđja da će se multi-etnicke snage TMK, u koje će biti uključeni i članovi koji nisu direktno povezani sa OVK, koristiti za hitne intervencije pri "prirodnim nepogodama."

Međutim, ovo je definitivno suprotno od onoga što su članovi OVK ili njihov bivši vođa, Hashim Thaci, imali na umu. Ovi ljudi veruju da zaslužuju više jer su "krvarili po sumama za slobodu".

Preko 10 hiljada ljudi prijavilo se do sada TMK, a planirano je da snage broje 5 hiljada, uključujući 2000 rezervista. Neki od kandidata već nose obeležja TMK i dokumenta, iako je proces selekcije još uvek u toku. Neki od njih već primenjuju sopstveni zakon i red - upotrebljavajući oružje. Oni zaustavljaju saobraćaj i proveravaju dokumenta. Često se uočavaju sa otporom KFOR snaga.

Samo površni posmatrač ne vidi sistem u postojećem ludilu.

Kosovo je politički rastrgnuto između pristalica Hashima Thacija i Ibrahima Rugove umerenog intelektualca i nezvaničnog dugogodišnjeg predsednika Kosova.

Pristalice Hashima Thacija traze nagradu jer su se "borili, dok su ostali

(Albanci) sedeli u kaficima". Oni veruju da je sadasnji haos direktni

rezultat nesposobnosti medjunarodne zajednice da uspostavi red. Smatraju da

bi veca vlast data Thaciju dovela do prestanka nasilja i kriminala.

Nekadasnji pripadnik OVK, blizak Thaciju, koji TMK vidi kao buduće oruzane

snage nezavisnog Kosova kaze: "Nasi ljudi otkrili su pet bandi koje su

kidnapovale decu, odrasle, pa cak i neke clanove OVK . U svim slucajevima,

vodje su bili Albanci iz Albanije".

"Oni su uhvaceni i predati snagama KFOR-a. U pritvoru su bili samo 48 sati,

a onda su ih oslobodili. Sada oni prete nasim ljudima. Mi smo takodje dali

KFOR-u listu sa imenima 40 kriminalaca. Oni do sada nisu nista preduzeli.

Mi smo takodje usli u trag razbojnicima sa maskama. Alik, KFOR hapsi nase

ljude zbog prekoracenja ovlascenja. Kouchner zeli nas da razoruza, dok on

sam ne cini nista da se kriminalci uhvate".

Rugovine pristalice, medjutim, tvrde da su sve postojeće dobrovoljne grupe i

cak vise kriminalnih bandi pod kontrolom Hashija Thacija. Njihov argumet je

da Thaci namerno izaziva osećanje nesigurnosti na Kosovu da bi primorao

medjunarodnu zajednicu da mu preda izvrsnu vlast.

"Nije tajna da Thaci ima sopstvenu policiju, da privodi ljude na saslanje

i zavodi teror", kaze jedan kosovski intelektualac koji se trenutno sprema da napusti "takvo Kosovo".

Sam Hashim Thaci odbacuje ove optuzbe, tvrdeci da je nemoguće kontrolisati razne oruzane grupe. U nedavno izjavi za "Glas Amerike", Thaci je rekao da i KFOR i UMNİK zna ko stoji iza ubistava i kidnapovanja "kao sto to i mi znamo".

Sve gora bezbednosna situacija na Kosovu razlog je Kouchnerove odluke da uspostavi izvrsno telo u kome bi se nasli i Thaci i Rugova. Kouchnerovi vise puta ponovljeni zahtevi za pojacanje od 6 hiljada policajaca odbijeni su iz finansijskih razloga.

On je opisao odluku o stacioniranju samo 1,800 policajaca kao "smesnu i skandaloznu".

Povrh toga, Kouchner je ovim potezom uspeo da obaveze Thacija da se odrekne sopstvene 'privremene vlade'. Jedan nezvanicni izvor je izjavio za IWPR da je Thaci zbog toga oklevao da stavi svoj potpis na sporazum 13.decembra, ali nije imao izbora.

Medjutim, vec je jasno da ce od ravnoteze snaga izmedju dva albanska politicka bloka zavistiti stepen haosa u buducnosti.

Gordana Igric, jedan od urednika Instituta za izvestavanje o ratu i miru,

bila je u poseti Kosovu izmedju 11. i 14.decembra 1999.godine.

Location: Albania
Kosovo

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/kontrolisani-haos-na-kosovu>